

Bio-based bouwen met vlas: interesse verder stijgend in België en in Nederland

“1 ha vlas legt in één teeltcyclus tenminste evenveel CO2 vast als 1 ha bos (afhankelijk van de leeftijd van het bos) in één jaar (CLM).”

Gezien het belang van langdurige CO2-opslag in relatie tot klimaatopwarming en de groeiende bio-economie, kijken meer marktpartijen in de richting van bouwtoepassingen. Lang-cyclische (= méérdere gebruiks jaren of zelfs decennia) opslag van CO2 is méér dan ooit aan de orde. Indien we dit in bouwtoepassingen kunnen combineren met andere vlas-typische functionaliteiten (ratio sterkte/gewicht, akoestische demping, isolatiewaardes, ...), dan hebben we terug een “winnende combinatie” voor vele jaren ver. De latijnse naam voor vezelvlas “linum usitatissimum” (het zeer nuttige/veelzijdige vlas) kan hierdoor terug een deel van de oplossing worden in de strijd tegen verdere klimaatopwarming door inzet in duurzaam en bio-based bouwen. De tijd is méér dan rijp hiervoor!

Zowel in België als in Nederland is de interesse voor de inzet van vlas-componenten voor een bio-gebaseerde bouw-industrie dan ook terug sterk stijgend. In ons gemeenschappelijk bio-economie-traject met ILVO zullen we dit als ABV ook verder op de kaart pogen te zetten. We werden recent ook gecontacteerd door diverse Belgische bouw-gerelateerde bedrijven om hier een verdere afstemmings-agenda te bewerkstelligen.

Collega David Kasse (VlasenHennep.nl) had recent ook een kort interview met een Nederlands bedrijf dat reeds op deze markt aanwezig is en hierin bewust nog verder wil gaan. We geven dit interview hierna graag weer.

Onlangs verscheen de brochure “Bouwen met vlas”. Dit document, dat 18 pagina’s telt, geeft een overzicht van de vele toepassingen van vlas in bouwmaterialen. De brochure werd samengesteld door het Nederlandse bedrijf Faay Vianen B.V. Onlangs verscheen de brochure “Bouwen met vlas”. Dit document, dat 18 pagina’s telt, geeft een overzicht van de vele toepassingen van vlas in bouwmaterialen. De brochure werd samengesteld door het Nederlandse bedrijf Faay Vianen B.V.

Aan de algemeen directeur, de heer Mark Faay, legden we de volgende vragen voor:

1. Faay Vianen B.V., kunt u enkele gegevens over uw bedrijf noemen?

Ons bedrijf is opgericht in 1972 door mijn vader, Cees Faay. We werken op dit moment met in totaal 36 fte’s. Alles begon met ons wandtype VP54, een kern van 34 mm vlassecheven met aan beide zijden een 9,5 mm gipskartonplaat. In de loop der jaren zijn daar tal van wandsystemen aan toegevoegd, veelal gebaseerd op een kern van vlassecheven maar dan met andere toplagen. We spelen veel in op de wensen van de klant, bijvoorbeeld door panelen te maken met ingebouwde elektrische- of waterleidingen.

2. Uw bedrijf verwerkt vlassechevenplaten. Kunt u aangeven hoeveel ha vlas daarvoor jaarlijks nodig zijn, als je uitgaat van een opbrengst aan scheven van 3 ton per ha?

Op die manier gerekend verwerkt Faay de scheven van ongeveer 1.350 ha vlasteelt. We verwerken vlassechevenplaten in 4 diktes: 15 mm, 34 mm, 44 mm en 50 mm, in verschillende lengtematen. Daarvan maken we stevige scheidingswanden. De vraag naar biobased bouwmaterialen neemt toe evenals het hergebruik van materialen. Dus al met al verwachten we dat het gebruik van vlasproducten in de bouw zal stijgen.

3. De bouwmaterialen die u produceert, worden gemaakt uit vlasplaten. In welke landen worden deze geproduceerd?

De vlasplaten die wij verwerken, komen voornamelijk uit Normandië, Frankrijk. Ze worden geproduceerd door bedrijven waarmee we al vele jaren samenwerken.

4. Uw klantenkring: waar vindt uw product zijn afzet?

We zetten 60% van onze productie af in Nederland, 40% is export waarbij de focus ligt op de ons omringende landen. Een groot deel van deze export betreft leveringen aan IKEA. Faay is een belangrijke toeleverancier van scheidingswanden voor IKEA showrooms, wereldwijd.

FAAY producten worden voor ca 60% verwerkt in de renovatiemarkt. Die is te onderscheiden in: retail (zoals grote supermarktketens: Jumbo, Sligro, Coop, Deen, Emté, etc.), unitbouw, kantoren, scholen, overige utiliteitsgebouwen en woningen. De overige 40% van onze afzet gaat naar nieuwbouw: retail, kantoren, scholen en woningbouwprojecten.

5. Op welke manier kunt u zich onderscheiden in de markt: producteigenschappen, keurmerken, langjarige opslag van CO2, etc.?

De combinatie van een kern van vlasscheven, met aan beide zijden een toplaag van gipskartonplaat, vezelversterkte plaat, dunspanplaat of MDF, geeft onze wandsystemen unieke karakteristieken: ze worden milieuvriendelijk geproduceerd, zijn licht van gewicht en geven toch optimale stabiliteit. Ze zijn brandwerend, geluidsisolerend, stoot- en schroefvast en makkelijk en snel te verwerken en af te werken.

Als het gaat om milieuvriendelijkheid, maken wij het volgende onderscheid:

1. Vlas is een éénjarig gewas en om die reden een onuitputtelijke grondstof die hernieuwbaar, herwinbaar en milieuvriendelijk is. En dat in een markt van schaarste aan bouwmaterialen! Vlas neemt CO2 op tijdens de groeifase en zorgt voor een langjarige vastlegging van CO2 in materialen. Ook zijn er weinig meststoffen en pesticiden nodig tijdens de teelt. En bovendien, zoals gezegd, de vlasplaat voegt aan het uiteindelijke wandstelsel een aantal positieve onderscheidende eigenschappen toe.

2. Faay is continu in beweging om de duurzaamheid van onze eigen productieprocessen steeds verder te verbeteren. We hebben een park met zonnepanelen, warmteterugwinning, ledverlichting, frequentie-gestuurde motoren, etc. Hierdoor produceert Faay nagenoeg energieneutraal.

Verder worden er steeds verdergaande stappen gezet op het gebied van circulariteit van de Faay wandsystemen.

6. Welke barrières moeten er genomen worden om vlasmaterialen

verder ingang te doen vinden in de bouw?

De barrière 'lijm in de vlasplaten' hebben wij als bedrijf al genomen. Wij houden ons aan de allerstrengste eisen en werken alleen nog maar met formaldehyde-arme vlasplaten.

De andere barrière is de lobby van fabrikanten van traditionele bouwproducten. De CO2-uitstoot omlaag brengen is een belangrijk thema, dat is vastgelegd in klimaatdoelstellingen. Helaas moeten we vaststellen dat de lobby vanuit de beton-, metaal- en keramische industrie behoorlijk sterk is in Nederland. Ook wordt er in reken tools, zoals bijvoorbeeld de LCA (levenscyclusanalyse), onvoldoende rekening gehouden met specifieke en gunstige eigenschappen van biobased producten. In de bouwpraktijk ontbreekt nog te vaak de achtergrondkennis over hoe biobased bouwmaterialen moeten worden toegepast en welke materialen als duurzaam aangemerkt kunnen worden.

Daarnaast gaat het in de bouw ook over cultuur. Bouwen met traditionele materialen is gestandaardiseerd en veelal op productniveau goedkoper. En onbekend maakt onbemind. Toch merken we dat biobased bouwen meer en meer omarmd wordt. Er ontstaat meer kennis en ervaring. En uiteindelijk zal biobased de norm worden. Maar dat heeft tijd nodig.

7. Er wordt wel gezegd dat vlas jaarlijks per ha ongeveer evenveel CO2 vastlegt als een ha bos. Is dit gegeven te gebruiken in de promotie van vlasplaten?

Inderdaad, dit punt noemen we in onze brochure en we dragen het uit bij diverse promotionele activiteiten (via social media en onze website www.faay.nl, op beurzen, etc.). Het gaat hier om een belangrijk pluspunt van de vlasscheven – naar het gewicht gerekend betreft dat de helft van de vlasplant – zijn toe te passen in materialen die een bijdrage leveren aan het terugdringen van het broeikaseffect. En dat is een sterke troef!